

В. М. Бондар, В. С. Манжара

Пашицький Ернст Анатолійович

ПАШИЦЬКИЙ Ернст Анатолійович (16. 12. 1936, Житомир — 14. 02. 2023, Київ) — фізик. Доктор фізико-математичних наук (1976), професор (1991), член-кореспондент НАНУ (2009). Державна премія України в галузі науки і техніки (1987), премія імені С. Пекара НАНУ (2005). Закінчив Київський університет (1959). Відтоді працював в Інституті фізики НАНУ (Київ): 1986—90, 1997—99 та від 2003 — провідний науковий співробітник, 1990—97 — завідувач лабораторії теорії недосконалих кристалів, 1999—2003 — головний науковий співробітник; за сумісництвом протягом 30 р. викладав на фізичному та радіофізичному факультетах Київського університету. Передбачив і розробив нефононні (плазмонні) механізми високотемпературної надпровідності (ВТНП) у багатозонних металах, напівметалах і шаруватих напівпровідникових структурах майже за 20 р. до експериментального відкриття ВТНП в шаруватих сполуках металооксидів; розробив плазмонну модель високотемпературної надпровідності в шаруватих метало-оксидних купратних сполуках; побудував теорію непрямой латеральної взаємодії адсорбованих атомів з урахуванням фріделевських осциляцій на поверхні металів з різною топологією електронної фермі-поверхні; розвинув теорію надпровідної рідини з суперпозицією одночасткового та парного конденсатів як моделі надплинного He4; теоретично пояснив ефекти електричної активності надплинного гелію в акустичних та високочастотних електромагнітних полях; побудував модель цілочисельного та дробового квантового ефекту Голла в двовимірних з урахуванням парування електронів; розробив гідродинамічну теорію зародження й еволюції потужних нелінійних вихорових структур типу торнадо і тайфунів в земній атмосфері в умовах інтенсивної конденсації водяної пари, а також в гарячій плазмі сонячної атмосфери та в центральному сонячному ядрі в процесі протікання термоядерних

реакцій; побудував самоузгоджену модель еволюції раннього холодного Всесвіту, що заповнений фундаментальним нелінійним скалярним полем та первісною речовиною з певним рівнянням стану, в рамках якої «Великий вибух», що призвів до народження гарячої радіаційної ери нашого Всесвіту, є наслідком фазового переходу першого роду по параметру скалярної кривизни, який супроводжується виділенням колосальної енергії скалярного поля. Брав участь в укладанні енциклопедичного словника «Фізика твердого тела» (К., 1996, т. 1, 1998, т. 2).

Основні праці

«Plasmon» mechanism of superconductivity in degenerated semiconductors and semimetals // Sov. Phys. JETP. 1968. Vol. 28; Plasmon mechanism of HTSC in cuprate MOCs // J. Exp. Theor. Phys. 1993. Vol. 76; Current transport through low-angle grain boundaries in high-temperature superconductors // Phys. Rev. B. 1998. Vol. 57 (співавт.); New quantum states in the fractional quantum Hall effect regime // Low Temp. Phys. 2005. Vol. 31; Про природу електричної активності надплинного гелію при збудженні хвиль другого звуку // Український фізичний журнал. 2009. Т. 54, № 1/2 (співавт.); Nonlinear vortex dynamics in open nonequilibrium systems with bulk mass loss and a generation mechanism for tornadoes and typhoons // J. Exp. Theor. Phys. 2010. Vol. 110; К вопросу об эффектах экранировки и о спектре плазмонов в графене // Хімія, фізика та технологія поверхні. 2011. Т. 2, № 1 (співавт.); Зависимость критической температуры от числа куперовских пар и механизм сверхпроводимости в слоистом кристалле LaSrCuO // Фізика низких температур. 2016. Т. 42, № 12; О возможном подобии электрослабого и гравитационного взаимодействий // Там само. 2020. Т. 46, № 8.

Рекомендована література

1. 80-річчя члена-кореспондента НАН України Е. А. Пашицького // Вісн. НАНУ. 2016. № 12;
2. Пам'яті Ернста Анатолійовича Пашицького (1936—2023) // Український фізичний журнал. 2023. Т. 68, № 5.

Бібліографічний опис:

Пашицький Ернст Анатолійович / В. М. Бондар, В. С. Манжара // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-880768>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).